

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει και πάλι το Προεδρείο για την υπ'ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφισή στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρεσχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Εισερχόμεστε στην συζήτηση του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εμπορίου:
"~~Εισαγωγή~~ Τροποποίηση του νόμου 703/1977 "Περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού".

Για την συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου, η Πολιτική Άνοιξη ορίζει ως ειδικό αγορητή του Κόμματος τον κύριο Κωνσταντίνο Χατζηδημητρίου.

Επίσης, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος ορίζει ως ειδικό Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο τον κύριο Ιωάννη Κατσαρό.

Ο κύριος Θεόδωρος Κολιοπάνος, εισηγητής της πλειοψηφίας, έχει το λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΙΟΠΑΝΟΣ: Κύριοι συνάδελφοι το συζητούμενο σήμερα σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εμπορίου με τίτλο "Περί ελέγχου μονοπωλίων, ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού", σε ορισμένα σημεία τροποποιεί και σε άλλα συμπληρώνει το νόμο 703/1977, νόμο που επί 17 χρόνια αποτελεί τον βασικό κορμό του θεσμικού πλαισίου για την

λειτουργία του ελεύθερου ανταγωνισμού στην αγορά.

Οι λόγοι που επιβάλλουν την σημερινή νομοθετική ρύθμιση είναι οι εξελίξεις και οι αλλαγές -θετικές και αρνητικές- στην εγχώρια και παγκόσμια αγορά, οι διεθνείς συμφωνίες -που αλλάζουν το καθεστώς και τις σχέσεις εσωτερικής και διεθνούς αγοράς, τόσο στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, όσο και στην διακίνησή τους- η εμπορία και κατανάλωση στην διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών.

Σημαντικό, επίσης, λόγο αποτελούν οι, κατά κοινή ομολογία, ατυχείς τροποποιήσεις του νόμου 703/1977, με τους νόμους 1934/1991 και 2000/1991, επί κυβερνήσεως Νέας Δημοκρατίας.

(MN)

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κύριος **ΝΙΚΗΤΑΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ**)

Έμμεση ομολογία των προηγούμενων συλλογισμών και από την πλευρά τουλάχιστον της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, αποτελεί η πρόταση νόμου των συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας που συζητήθηκε στην Αίθουσα αυτή τον περασμένο Αύγουστο, πρόταση που περιελάμβανε αρκετές ρυθμίσεις στη σωστή κατεύθυνση.

Γιατί δεν ψηφίσαμε εκείνη την πρόταση νόμου; Διότι, όπως εξηγήσαμε και τότε στην Εθνική Αντιπροσωπεία, ήδη το Υπουργείο Εμπορίου, είχε ολοκληρώσει την εκπόνηση ενός συγκροτημένου σχεδίου νόμου, αυτού που συζητάμε απόψε, που περιελάμβανε σχεδόν όλες τις θετικές ρυθμίσεις της πρότασης της Νέας Δημοκρατίας, ενσωμάτωνε την εμπειρία της Προεδρίας της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσον αφορά τον συγκεκριμένο τομέα, προχωρούσε σε δύο τουλάχιστον ουσιαστικές αλλαγές πέραν του υφισταμένου θεσμικού πλαισίου και της προτάσεως των συναδέλφων, τομές που θα συζητήσουμε σήμερα. Και τέλος, είχε ήδη αρχίσει η συζήτηση και η συλλογή απόψεων από εμπλεκόμενους κοινωνικούς φορείς.

Έτσι, το συζητούμενο σήμερα σχέδιο νόμου, μετά από πολύμηνο διάλογο, τόσο σε ενδοκυβερνητικό επίπεδο, όσο και με τους κοινωνικούς φορείς,

έφθασε προ δύο εβδομάδων στην αρμόδια Διάρκη Κοινοβουλευτική Επιτροπή, όπου ξανά είχαμε την ευκαιρία να ακούσουμε τις απόψεις της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος, του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών, της ΓΣΕΒΕ, της Εθνικής Ομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου και της ΑΔΕΔΥ.

Μπορώ να πω -και αυτό επιβεβαιώνεται άλλωστε και από τις γραπτές ^{και} θέσεις από τα Πρακτικά των συζητήσεων- ότι οι περισσότερες και πλέον ουσιαστικές ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου που συζητάμε, βρίσκουν σύμφωνους όσους συμμετείχαν στο διάλογο, χωρίς να λείπουν και κάποιες διαφωνίες.

Οι σημαντικότερες απ' αυτές, κατά τη γνώμη μου, είναι εκείνη του ΣΕΒ, ο οποίος δεν δέχεται την υπαγωγή σε προληπτικό έλεγχο των συγκεντρώσεων, δεν δέχεται έλεγχο στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και η ένσταση της ΑΔΕΔΥ στη θεσμοθετούμενη ανεξαρτησία της επιτροπής ανταγωνισμού.

Συζητώντας, λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, επί της αρχής του σχεδίου νόμου, μπορώ να πω ότι δύο είναι τα κεντρικά του ζητήματα. Το πρώτο, είναι η δημιουργία μιας ανεξάρτητης διοικητικής αρχής της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αλλάζοντας ουσιαστικά το σημερινό πλαίσιο ελέγχου. Το δεύτερο, είναι εκείνο που αφορά στη συγκέντρωση των επιχειρήσεων, θεσμοθετώντας το γενικό προληπτικό έλεγχο των συγκεντρώσεων.

Η σημερινή διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορίου και η Επιτροπή

Ανταγωνισμού, παρά τις καλές προθέσεις, δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αγοράς. Δεν υπάρχει η αποτύπωση της κατάστασης των κλάδων της οικονομίας της υπάρχουσας συγκέντρωσης κατά κλάδο, αλλά και των τάσεων που διαμορφώνονται. Δεν υπάρχει δηλαδή μια συνολική εικόνα, του τι συμβαίνει στην αγορά, ώστε να μπορεί το Υπουργείο Εμπορίου να την παρακολουθεί και να την ελέγχει. Και βέβαια, δεν υπάρχει το απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό. Έτσι, δημιουργήθηκε όγκος εκκρεμών υποθέσεων και φαίνεται η αδυναμία του υπάρχοντος συστήματος να αποδώσει εξ αιτίας γενικότερων αδυναμιών της δημόσιας διοίκησης.

ΚΑ

Κρίνεται λοιπόν σκόπιμο η ανάγκη του ελέγχου του ανταγωνισμού να αντιμετωπισθεί από υπηρεσίες, οι οποίες να έχουν κάποια ανεξαρτησία από τη δημόσια διοίκηση. Ουσιαστικά η κεντρική διοίκηση εκχωρεί και αποκεντρώνει αρμοδιότητες, στη λογική ότι είναι προτιμότερο αποφάσεις, που αφορούν στη λειτουργία της αγοράς, να παίρνονται όσο γίνεται σε μεγαλύτερο βαθμό από τις επιχειρήσεις που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες, από τις εμπορικές επιχειρήσεις, από τις οργανώσεις των εργαζομένων και των καταναλωτών.

Άλλωστε και η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι δεν μπορείς να κινητοποιήσεις παραγωγικές δυνάμεις, αν δεν δώσεις σ' αυτές ουσιαστικές πρωτοβουλίες. Η ανάπτυξη των αντιθέσεων των επιχειρήσεων, η αντιπαλότητα, ο συναγωνισμός και ο ανταγωνισμός που είναι μοχλοί κίνησης των δραστηριοτήτων της αγοράς, εμπεριέχουν βέβαια και κινδύνους καταστροφής κάποιων επιχειρήσεων και απαξίωσης ενός παραγωγικού δυναμικού, κίνδυνοι όμως που δεν αποτρέπονται, που δεν αποκλείονται ούτε από τη συγκέντρωση λήψης αποφάσεων, που αφορούν την αγορά σε κρατικό φορέα ή σε μια δημόσια υπηρεσία.

Στο άλλο μεγάλο θέμα, εκείνο των συγκεντρώσεων των επιχειρήσεων, γίνεται προσπάθεια να βρεθεί ένα μέτρο που να ανταποκρίνεται στην ελληνική πραγματικότητα και να μη διαφέρει πολύ από άλλες χώρες.

Θεωρούμε ότι είναι απαραίτητος ο προληπτικός έλεγχος των συγκεντρώσεων. Το επιχείρημα ότι η συγκέντρωση βοηθά την ανταγωνιστικότητα προκειμένου για τις εξαγωγές, έχει νόημα μέχρι ενός σημείου. Από κει και πέρα ο γιγαντισμός ή ο απόλυτος έλεγχος της ελληνικής αγοράς στο όνομα του ανταγωνισμού στη διεθνή αγορά, θα έχει σαν αποτέλεσμα την εκμετάλλευση της εσωτερικής αγοράς και δεν μπορούμε βέβαια να το επιτρέψουμε. Άλλωστε στην ευρωπαϊκή αγορά, η τάση δεν είναι η συγκέντρωση επιχειρήσεων για να ελέγχουν ολοένα και μεγαλύτερο ποσοστό της αγοράς, αλλά η συγκέντρωση επιχειρήσεων που έχουν τεχνολογικό δυναμικό, που θα επιτρέψει καλύτερο έλεγχο των τεχνολογιών παραγωγής.

Το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα, κυρίες και κύριοι, ^{συνάδελφοι} αναζητά με αγωνία τη χρυσή τομή στο θέμα των συγκεντρώσεων. Δηλαδή, τον τρόπο να επιτρέπει τη συγκέντρωση που βοηθά στον ανταγωνισμό και να απαγορεύει, να αποτρέπει εκείνους που τον μειώνουν. Ακολουθεί τις ρυθμίσεις που αναφέρονται στα κριτήρια της εσωτερικής αγοράς και τα κρίσιμα ποσοστά είναι αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 2 του νομοσχεδίου. Δηλαδή, το μερίδιο της αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών, που αφορά η συγκέντρωση είναι τουλάχιστον 25% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή,

λόγω των ιδιοτήτων της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται. Ή ακόμα ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση να είναι τουλάχιστον το ισόποσο σε δραχμές των 50 εκατ. ευρωπαϊκών λογιστικών μονάδων και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να πραγματοποιούν κάθε μία χωριστά στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών πάνω από το ισόποσο σε δραχμές των 5 εκατ. ευρωπαϊκών λογιστικών μονάδων.

Είναι αυτονόητο ότι η υπαγωγή στον προληπτικό έλεγχο δεν σημαίνει απαγόρευση της συγκέντρωσης. Στο σχέδιο νόμου ορίζονται λεπτομερώς τα στοιχεία και τα κριτήρια που θα λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή Ανταγωνισμού αν και πότε μία συγκέντρωση περιορίζει σε μη ανεκτό βαθμό τον ανταγωνισμό.

(264

Ο σκοπός δεν συνίσταται στην αποτροπή της πραγματοποίησης μιας συγκέντρωσης, αλλά στον έλεγχο και ενδεχομένως στην απαγόρευση, εκείνων των συγκεντρώσεων που από το μέγεθός τους και λαμβανομένου υπόψη του κλάδου στον οποίο πραγματοποιούνται, μπορούν να δημιουργήσουν μονοπωλιακές ή ολιγοπωλιακές καταστάσεις και δομές στη σχετική αγορά.

Ακριβώς, επειδή πρόκειται για προληπτικό έλεγχο, οι επιχειρήσεις δεν κινδυνεύουν να δουν να ανατρέπονται τα αποτελέσματα της πραγματοποιηθείσης συγκέντρωσης. Πρέπει να σημειωθεί, ότι εν γνώσει των συνεπειών που μπορεί να έχουν οι καθυστερήσεις για τη συνεργασία επιχειρήσεων, προβλέπονται σύντομες προθεσμίες για την έρευνα και την έκδοση σχετικής απόφασης από την επιτροπή ανταγωνισμού.

Τέλος, το νομοσχέδιο προβλέπει και ασφαλιστική δικλείδα για την περίπτωση που η πολιτική ηγεσία κρίνει ότι μία συγκέντρωση επιχειρήσεων συνεπιφέρει θετικά αποτελέσματα για την ελληνική οικονομία που αντισταθμίζουν τον περιορισμό του ανταγωνισμού.

Σ' αυτήν την περίπτωση οι Υπουργοί Εθνικής Οικονομίας και Εμπορίου, μπορούν να επιτρέψουν την πραγματοποίηση μιας απαγορευθείσης συγκέντρωσης, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, αν αυτό επιβάλλεται από λόγους υπέρμετρου δημόσιου συμφέροντος, οι οποίοι λόγοι, όμως,

απαριθμούνται ενδεικτικά στο νομοσχέδιο.

Ακόμα με το συζητούμενο σχέδιο νόμου, πρώτον επαναπροσδιορίζεται το ύψος των προστίμων και των χρηματικών ποινών που επιβάλλονται στις περιπτώσεις παράβασης ^{ζων εκ} του Ν. 703/77 υποχρεώσεων. Ο ισχύων Νόμος, προβλέπει πρόστιμα των οποίων το κατώτατο όριο είναι π.χ. 5.000.000 για τη μη γνωστοποίηση συμπράξεως ή 60.000.000 για παράβαση των διατάξεων που απαγορεύουν συμφωνίες, πρακτικές κ.λ.π. που περιορίζουν τον ανταγωνισμό. Όστε δεν επιβάλλονται αυτά τα πρόστιμα καθόλου, με αποτέλεσμα να χάσουν εντελώς την αποτρεπτική τους ενέργεια.

Το νομοσχέδιο που συζητάμε προβλέπει τον προσδιορισμό του ύψους των προστίμων από την επιτροπή ανταγωνισμού, με βάση την αρχή της αναλογικότητας. Θα λαμβάνει υπόψη δηλαδή, το μέγεθος της επιχείρησης, τη διάρκεια και σοβαρότητα της παράβασης και άλλες παραμέτρους.

Δεύτερον, επανεφέρεται ο θεσμός της αρνητικής πιστοποίησης. Πρόκειται για μια διαδικασία, κατά την οποία μία επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων, καταθέτει στη διεύθυνση ανταγωνισμού αίτηση, με την οποία ζητά να κριθεί και να πιστοποιηθεί η νομιμότητα μιας απόφασης, μιας πρακτικής. Η κατάργηση του θεσμού στο παρελθόν, προκάλεσε ανασφάλεια δικαίως στις επιχειρήσεις, χωρίς ταυτόχρονα να αποσυμφορήσει στο ελάχιστο τον όγκο

εργασίας της υπηρεσίας ανταγωνισμού. Η επαναφορά του ανταποκρίνεται σε μία πραγματική ανάγκη, αλλά και σε πάγιο αίτημα του επιχειρηματικού κόσμου.

Τρίτον, εισάγονται σύντομες προθεσμίες για την έρευνα και την έκδοση απόφασης επί καταγγελιών για παραβάσεις του Ν. 703/77. Πρόκειται για το κύριο περιεχόμενο της εργασίας της διεύθυνσης ανταγωνισμού, δεδομένου ότι οι αυτεπάγγελτες έρευνες είναι πολύ λίγες. Τα προηγούμενα χρόνια, αλλά κατά συνέπεια και σήμερα, παρατηρούνται μεγάλες καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των σχετικών υποθέσεων, με αποτέλεσμα αφενός να τρωτεί το κύρος και να μειωθεί η αξιοπιστία της διεύθυνσης και της επιτροπής ανταγωνισμού και αφετέρου να υπάρχει αναντιστοιχία των εκδιδόμενων αποφάσεων προς την οικονομική ζωή.

Τέταρτον, τροποποιούνται οι διατάξεις της νομοθεσίας που αφορούν στην καταχρηστική εκμετάλλευση τις σχέσεις οικονομικής εξάρτησης επιχειρήσεων.

(2LM)

Πέμπτον, καθιερώνονται εξαιρέσεις από την εφαρμογή των διατάξεων του νομοσχεδίου για τις επιχειρήσεις άνθρακα και χάλυβα και τα σχετικά προϊόντα, οι οποίες υπάγονται στο ειδικό νομικό καθεστώς, που απορρέει από τη Σύμβαση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας 'Ανθρακα - Χάλυβα, της γνωστής ΕΚΑΧ.

Τέλος, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στην τήρηση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ειδικών μητρώων συμπράξεων και συγκεντρώσεων επιχειρήσεων, εφέσεων, ανακοπής κ.λπ.

Είναι βέβαιο, κύριοι συνάδελφοι, ότι το παρόν σχέδιο νόμου, που έχει τελικούς στόχους την ανταγωνιστικότητα της παραγωγής και την προστασία του καταναλωτού, δεν φιλοδοξεί, ούτε και μπορεί άλλωστε, να αντιμετωπίσει όλες τις παραμέτρους του τεράστιου και πολύπλοκου αυτού θέματος, με τisz ευαίσθητες ισορροπίες, αλλά και τους αμέτρητους κινδύνους, για την ομαλή λειτουργία της αγοράς.

'Αλλωστε, μία σειρά νόμων που ήδη συζητήθηκαν στη Βουλή και άλλων σχεδίων νόμων που θα ακολουθήσουν, όπως περί αθέμιτου ανταγωνισμού, περί προστασίας καταναλωτών, κρατικά μονοπώλια, μέσα μαζικής επικοινωνίας, έλεγχος διαφημίσεων, δυνατότητα ιδιοκτητών μέσων μαζικής επικοινωνίας να λαμβάνουν μέρος στους διαγωνισμούς παραγωγής δημοσίων έργων και ανάθεσης

κρατικών προμηθειών, διαμορφώνουν περιβάλλουσες τεμνόμενες μεταξύ τους και με εκείνη του συζητούμενου απόψε σχεδίου νόμου, δημιουργώντας πλέγμα κοινών τόπων, που τελικά μπορούν να θωρακίσουν τους υπάρχοντες και δημιουργούμενους μηχανισμούς και όργανα και να ευοδώσουν τους στόχους.

Για να αναφερθώ σε ένα και μόνο παράδειγμα, η διαφήμιση και μόνο εκείνη που προέρχεται από την τηλεόραση, μπορεί εύκολα, όταν ξεπερνά τα όρια της ενημέρωσης -και το κάνει πολύ συχνά- να οδηγεί αφ' ενός μεν σε υπερκατανάλωση και αφ' ετέρου να μην επιτρέπει την οριοθέτηση των πραγματικών αναγκών μιας κοινωνίας, δημιουργώντας έντεχνα και απατηλά επιθυμίες, που είναι ατελεύτητες, ατέρμονες, αναιρώντας έτσι απλά τα οφέλη του ανταγωνισμού, τουλάχιστον όσον αφορά την προστασία του οικογενειακού προϋπολογισμού.

Ένα άλλο θέμα, που τέθηκε ιδιαίτερα έντονα απ' όλες τις πτέρυγες, από πολλούς συναδέλφους, κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή είναι εκείνο των υπερκαταστημάτων, κυρίως στην περιφέρεια και στα νησιά της πατρίδος μας. Είναι ένα τεράστιο ζήτημα, ιδιαίτερα για την περιφέρεια, όπως προανέφερα. Συγκεκριμένο παράδειγμα αναφέρθηκε από συνάδελφο, ότι στα Γιάννενα ζητείται άδεια κατασκευής υπερκαταστήματος εμβαδού 28.000 τ.μ. Σ' αυτό, ο κ. Υπουργός έδωσε τη

διαβεβαίωση -και φαντάζομαι ότι και απόψε θα τοποθετηθεί πάνω σ' αυτό- κατά τη συζήτηση στην αρμόδια Επιτροπή, ότι πολύ σύντομα θα φέρει συγκεκριμένες προτάσεις, που θα αντιμετωπίζουν το εν λόγω θέμα.

Κλείνοντας, κύριοι συνάδελφοι, αυτή την εισήγηση σε ένα θέμα ιδιαίτερα δύσκολο, τουλάχιστον για μένα, θα μπορούσα να πω ότι είναι εφικτό, όπως φάνηκε άλλωστε από τη μέχρι τώρα συζήτηση στην επιτροπή και από πλευράς Κομμάτων και εκείνης των κοινωνικών φορέων -με εξαίρεση ίσως το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος, που εξέφρασε καθολική αντίθεση, χωρίς όμως να προτείνει και εναλλακτικές λύσεις, χωρίς να προτείνει εναλλακτικές προτάσεις- είναι δυνατό, να τύχει αυτό το σχέδιο νόμου μιας ευρύτερης αποδοχής από την Εθνική Αντιπροσωπεία, μιας αποδοχής που θα θωράκιζε με αυξημένη αποτελεσματικότητα τα νέα όργανα ελέγχου, θά βοηθούσε περισσότερο την ομαλή λειτουργία της αγοράς και βέβαια, πάνω απ' όλα, θα προσέθετε ένα ακόμα νομοσχέδιο ευρύτερης αποδοχής, πράγμα ανησυχητικά σπάνιο για την Εθνική μας Αντιπροσωπεία.

(C-H)

Προσωπικά, σαν εισηγητής της πλειοψηφίας, πιστεύω ότι κατέβαλα κάθε προσπάθεια, πράγμα που θα κάνω και κατά την σημερινή συζήτηση, στην κατεύθυνση του να πετύχουμε αυτή την ευρύτερη αποδοχή του σχεδίου νόμου στην Εθνική Αντιπροσωπεία. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Βενιζέλος): Ο εισηγητής της μειοψηφίας, κ. Μιχάλης Σίδερης, Βουλευτής Εύβοιας, έχει το λόγο.

ΜΙΧΑΗΛ ΣΙΔΕΡΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο ανταγωνισμός ανάμεσα στις διάφορες επιχειρήσεις αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς. Ο κανόνας αυτός ισχύει ακόμα περισσότερο σήμερα, μετά την κατάργηση των αγορανομικών παρεμβάσεων και την παράλληλη απελευθέρωση της ενιαίας εσωτερικής αγοράς σε κοινοτικό επίπεδο.

Μέσω του ανταγωνισμού ενθαρρύνεται η επιχειρηματικότητα, επιτυγχάνεται η αύξηση της παραγωγικότητας και προσφέρονται εναλλακτικές ευκαιρίες στο καταναλωτικό κοινό, όταν η αγορά λειτουργεί ανταγωνιστικά. Οι καταναλωτές μπορούν να βρουν τα αγαθά που επιθυμούν στις χαμηλότερες δυνατές τιμές.

Με τον ελεύθερο ανταγωνισμό, μπορούν να εισέλθουν νέες επιχειρήσεις σε κλάδους οι οποίοι παρουσιάζουν ανάπτυξη, ενώ επιχειρήσεις σε κλάδους

που βρίσκονται σε παρακμή, αναγκάζονται να αναδιαρθρώσουν το παραγωγικό τους δυναμικό και να στοχεύσουν σε εναλλακτικές αγορές.

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η καλύτερη κατανομή των παραγωγικών πόρων, της παραγωγής, της οικονομίας η οποία προσαρμόζεται γρηγορότερα στις εκάστοτες ανάγκες και απαιτήσεις του καταναλωτικού κοινού.

Παρά το γεγονός ότι η νομοθεσία για προστασία από τον υπερβολικό ή αθέμιτο ανταγωνισμό θεσπίστηκε το 1914 με το νόμο 146^η περί αθέμιτου ανταγωνισμού⁴ και ισχύει μέχρι σήμερα, το νομικό πλαίσιο για την προστασία από το λεγόμενο υποτονικό ανταγωνισμό, θεσπίστηκε με πρωτοβουλία της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, μόλις το 1977.

Η τότε Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, αντιλαμβανόμενη τα νέα δεδομένα που θα εδημιουργούντο με την είσοδο της Ελλάδας στην ΕΟΚ και την ενιαία εσωτερική αγορά, ψήφισε το νόμο 703/77⁵ περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού⁶ για να δημιουργήσει εκείνο το νομικό πλαίσιο το οποίο, αφενός μεν θα ενσωμάτωνε την κοινοτική νομοθεσία σε θέματα ανταγωνισμού, άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης της ΕΟΚ - και αφ'ετέρου θα λάμβανε υπόψη την ελληνική πραγματικότητα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ).

Με το νόμο 703/77 θεσπίστηκαν διατάξεις για τον ανταγωνισμό, τις συγκεντρώσεις, τις συμπράξεις και τις συγχωνεύσεις των επιχειρήσεων, καθώς επίσης και οι διατάξεις που έδιναν στο κράτος, στο Υπουργείο Εμπορίου και ^{Εταιρ} αρμόδια Διεύθυνση Ανταγωνισμού, έναν ρόλο ενοποιητικό και ταυτόχρονα παρεμβατικό. Παράλληλα ιδρύθηκε μία 7μελής επιτροπή προστασίας του ανταγωνισμού, στην οποία ο νόμος 703/77 έδωσε αποφασιστικές αρμοδιότητες. Με την ανάληψη της εξουσίας από την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, ο ανταγωνισμός υποβαθμίστηκε και οι αρμοδιότητες της επιτροπής ανταγωνισμού, από αποφασιστικές που ήταν το 1977, το 1982 γίνονται γνωμοδοτικές.

Το 1981, σε μία στιγμή μάλιστα κατά την οποία η επιτροπή ανταγωνισμού είχε ήδη αποκτήσει μία εμπειρία 5 χρόνων και είχε εκδόσει αξιόλογες αποφάσεις, δημιουργώντας νομολογία σε θέματα ανταγωνισμού, η τότε Κυβέρνηση έκρινε σκόπιμο να υποβαθμίσει την επιτροπή, αντί να ενισχύει το έργο της και να της αφαιρέσει αρμοδιότητες.

Την αφαίρεση των αποφασιστικών αρμοδιοτήτων της επιτροπής ανταγωνισμού, κύριοι συνάδελφοι, ακολούθησε η αδιαφορία για τις εξελίξεις στο χώρο της αγοράς σε θέματα ανταγωνισμού.

Οι εξελίξεις όμως δεν περιμένουν. Οι αλλαγές στη διάθεση στο μέγεθος και την εικόνα των ελληνικών επιχειρήσεων, η παγκοσμιοποίησή της οικονομίας και η είσοδος πολλών κοινοτικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα σε συνδυασμό με την παρατεινόμενη κρίση της ελληνικής οικονομίας, το κλείσιμο ελληνικών επιχειρήσεων, οδήγησαν σε στρέβλωση του ελεύθερου ανταγωνισμού. Την αδιαφορία ^{για} τη Διεύθυνση Ανταγωνισμού των κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ. συμπλήρωσε και υποβάθμισε το Υπουργείο Εμπορίου, τόσο σε έμπυχο δυναμικό, όσο και σε μέσα. Μία δεκαετία χαμένη, κύριοι συνάδελφοι, για την οικονομία και για τις επιχειρήσεις.

Σ' αυτή την πραγματικότητα η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας το 1991 με δύο νόμους τον ν.1934/91 και τον 2000/91, προσπάθησε να καλύψει την έλλειψη νομοθετικών παρεμβάσεων της δεκαετίας των προηγούμενων κυβερνήσεων, αντιμετώπισε τα χρονίζοντα προβλήματα, τόσο στον ^{νομοθετικό} τομέα, όσο και στην υποβάθμιση της Επιτροπής Ανταγωνισμού και της αρμόδιας, κατά νόμο, διευθύνσεως ανταγωνισμού του Υπουργείου Εμπορίου.

Με τους δύο λοιπόν προαναφερθέντες νόμους αναβαθμίσαμε την Επιτροπή

Ανταγωνισμού δίνοντάς της πάλι τις αποφασιστικές αρμοδιότητες τις οποίες εσείς είχατε αφαιρέσει και ψηφίσαμε διατάξεις για την καλύτερη και αποδοτικότερη λειτουργία της.

Με βήματα προσεκτικά, ¹⁴ ενδιαφέρον για τα θέματα ανταγωνισμού, με γνώμονα την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και την προστασία του Έλληνα καταναλωτή προχωρήσαμε, τόσο σε νομοθετικό επίπεδο, όσο και σε διοικητικό, σε προσεκτικές τομές, βελτιώνοντας τόσο το νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο εμείς για πρώτη φορά εγκαθιδρύσαμε το 1977, όσο και τη δομή των οργάνων που εφαρμόζουν την κείμενη νομοθεσία. Δηλαδή την Επιτροπή Ανταγωνισμού, Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Διευθύνσεως του Υπουργείου Εμπορίου.

Μετά την αλλαγή του 1993 της Κυβέρνησης, που ανέλαβε το ΠΑ.ΣΟ.Κ., δυστυχώς καμμία προσπάθεια δεν έκανε η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Η Νέα Δημοκρατία βλέποντας την απραξία αυτή σ' αυτό το κρίσιμο θέμα της Επιτροπής του Ανταγωνισμού στις 23 Φεβρουαρίου του 1994 κατέθεσε μια πρόταση νόμου για τη βελτίωση υφιστάμενης νομοθεσίας. Δικά σας λόγια διαβάζω, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ.-από τα Πρακτικά της συζήτησης της πλειοψηφίας, του συναδέλφου κυρίου Κολιοπάνου, όπως και προηγουμένως προανέφερε από το βήμα αυτό, ότι η πρόταση αυτή είχε ικανοποιητικά στοιχεία πάρα πολλά και βελτίωνε τον ν.703/77. Παρόλα αυτά, κύριοι

συνάδελφοι, η πρότασή μας δεν έγινε δεκτή από τον Υπουργό Εμπορίου με τον ισχυρισμό ότι θα έφερνε μια πιο ολοκληρωμένη πρόταση.

Παρήλθαν 16 μήνες από την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και σήμερα ο κύριος Υπουργός φέρνει στη Βουλή για ψήφιση το παρόν νομοσχέδιο, ένα χρόνο μετά την απόρριψη της δικής μας πρότασης, ένας χρόνος απραξίας από την πλευρά της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εμπορίου.

Την ίδια ώρα οι εξαγορές επιχειρήσεων, καθώς και οι συγχωνεύσεις, έχουν οδηγήσει στην έλλειψη ανταγωνιστικής διάθεσης της αγοράς με συνέπειες δυσμενείς για τις δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις οι οποίες σέβονται τον ανταγωνισμό, όσο και για τους καταναλωτές.

Ζητάει, λοιπόν, σήμερα ο κύριος Υπουργός από τα κόμματα της Βουλής να ψηφίσουν το υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Το υπό συζήτηση νομοσχέδιο αποτελείται από 7 άρθρα. Οι περισσότερες διατάξεις του αφορούν τροποποιήσεις στη νομοθεσία του ανταγωνισμού, τροποποιήσεις που όπως θα δούμε στην κατ' άρθρον συζήτηση, αντιγράφουν κακέκτυπα ορισμένες από τις δικές μας περσινές προτάσεις. Όπως π.χ. η αναπροσαρμογή των προστίμων με την αρχή της αναλογικότητας, η επαναφορά της αρνητικής πιστοποίησης και άλλα.

77

02GH 4/2 Σφος ΚΩΝΣΤΑΝΤ Δφος ΚΑΤΣΑΡΟΥ 07.02.1995 ΑΥ0207ΚΖ

Αλλά εμείς, κύριοι συνάδελφοι, είχαμε και άλλες προτάσεις. Είχαμε προτάσεις που αφορούσαν την αναδιάρθρωση της Επιτροπής του Ανταγωνισμού, τη σύνθεσή της, τις διαδικασίες εκδόσεως των αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

C2L01

Δεν τα υιοθετήσατε, κύριοι συνάδελφοι, αφήνοντας να παρέλθει 1,5 χρόνος άπρακτος, χωρίς νομοθετική παρέμβαση, με συνέπειες οδυνηρές για την ανταγωνιστική διάθεση της αγοράς και για τα συμφέροντα των καταναλωτών.

Οι συνάδελφοι της πλειοψηφίας στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή, αλλά και όλα τα κόμματα, παρουσίασαν τη σημερινή κατάσταση στο χώρο της αγοράς και ανέφεραν την απουσία, όλο το 1994, του Υπουργείου Εμπορίου από τα συμβαίνοντα στο χώρο της αγοράς. Προέβησαν σε διαπιστώσεις που έχουν να κάνουν με τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, τα πολυκαταστήματα κ.λπ. και τις οποίες θα έπρεπε να είχε κάνει το Υπουργείο Εμπορίου, αυτούς τους 17 μήνες.

Έρχεστε σήμερα, κύριε Υπουργέ, με τη δήθεν ολοκληρωμένη πρότασή σας αναστατώνετε ουσιαστικά την αγορά, που σκληρά δοκιμάζεται, προσθέτοντας νέα προβλήματα στη λειτουργία της.

Προτείνετε τη μετατροπή της επιτροπής ανταγωνισμού, σε ανεξάρτητη διοικητική αρχή. Σείς που αδιαφορήσατε επί μία 10ετία για τα θέματα του ανταγωνισμού, αποψιλώσατε την επιτροπή ανταγωνισμού από τις αποφασιστικές της αρμοδιότητες και δεν εκσυγχρονίσατε την διεύθυνση ανταγωνισμού, μία αρχή που όπως θα αποδείξουμε στην κατ' άρθρο συζήτηση, δεν θα αποτελέσει ούτε καν αρχή, αλλά ούτε καν διοικητική αρχή.

Σ' αυτό το σημείο επιτρέψτε μου, κύριοι συνάδελφοι, μία γενικότερη παρατήρηση, για το θεσμό των ανεξαρτήτων διοικητικών αρχών. Ένα θεσμό τόσο ταλαιπωρημένο από την Κυβέρνησή σας. Τι να πρωτοθυμηθούμε; Την κατάφορη οπισθοδρόμηση, που έφερε ο αρμόδιος Υπουργός στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, με τον περυσινό νόμο που τροποποίησε το Ν.1866/89; Όπως πληροφορούμεθα ετοιμάζεστε να φέρετε νέο νόμο για τον ευνουχισμό της Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και του ιδρυτικού νόμου 2075/92, Ενός νόμου που ψηφίστηκε επί των ημερών της Νέας Δημοκρατίας και που μόλις πρόσφατα είδαμε πώς εννοείτε την ανεξαρτησία των νέων θεσμών της Κυβερνήσεώς σας!

Να θυμηθούμε ακόμη την υπαναχώρηση της Κυβέρνησης στη δημιουργία της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής για τα δημόσια έργα; Ακόμα ηχούν στα αυτιά μας τα λόγια του κυρίου Πρωθυπουργού, για τη δημιουργία αυτής της αρχής. Αυτή είναι η μεταχείριση της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής; Εξαγγελίες για δημιουργία νέων ανεξάρτητων διοικητικών αρχών και υπαναχώρησης τόσο στην ίδρυσή τους, όσο και στις νομοθετικές παρεμβάσεις για τον ευνουχισμό τους, όταν δεν μας συμφέρει ο τρόπος της λειτουργίας τους;

Κύριοι συνάδελφοι, ο Υπουργός έρχεται σήμερα, με τρόπο πρόχειρο, χωρίς σχεδιασμό, οργάνωση και συναίνεση από την πλευρά των εμπλεκομένων φορέων, γιατί ακούσαμε στη Διάρκη Επιτροπή και τις απόψεις όλων των φορέων, που

διαπιστώσαμε ότι πράγματι υπάρχουν τεράστιες ατέλειες πάνω σ' αυτό το νόμο, που θα είναι ένας νόμος καθοριστικός για το μέλλον του τόπου.

Περιέχει διατάξεις, που αφορούν το διορισμό της θητείας, την επιλογή των μελών και του προσωπικού, χωρίς να έχει εξασφαλίσει τη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια της επιτροπής ανταγωνισμού. Αυτή την παρατήρηση την έκανα και στη Διάρκη Επιτροπή και μου απήντησε ο κ. Υπουργός, ότι η οικονομική κάλυψη της επιτροπής προβλέπεται μέσα από την εισηγητική έκθεση. Αλλά νομίζω, κύριε Υπουργέ, ότι στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εμπορίου δεν αναγράφονται τα κονδύλια αυτά και δεν γνωρίζουν από πού θα πάρουν τα χρήματα αυτά.

Για την κτιριακή και την εν γένει υλικοτεχνική υποδομή της, χωρίς να δεσμεύεται για τη στελέχωση της γραμματείας της επιτροπής ανταγωνισμού και από το προσωπικό του Υπουργείου Εμπορίου, προχωρεί στη δημιουργία ενός ημεδαπού κακέκτυπου ανεξαρτήτου διοικητικής αρχής, αντιγράφοντας πρόχειρα κακέκτυπα.

Ακ

Λυπούμεθα που προβαίνουμε σε αυτή την διαπίστωση. Δεν έχει σχεδιασθεί στη πορεία αυτής της Αρχής, ούτε έχει πρόγραμμα η επιτροπή αυτή. Κανένα στοιχείο δεν αποδεικνύει την ανεξαρτησία της.

Πριν από λίγες ¹μέρες, προσπαθώντας να κατευνάσετε τις ^{έντονες} διαμαρτυρίες του προσωπικού του ΥΠΕΜ, αλλάζει θέση, ο κύριος Υπουργός, και ενώ είχε υποσχεθεί προφορικά στους εργαζόμενους του ΥΠΕΜ, ότι ένα μεγάλο μέρος των υπαλλήλων της Διευθύνσεως Ανταγωνισμού θα αποσπασθεί ή θα μεταταγεί στη νέα Αρχή, με γράμμα προς τον πρόεδρο των υπαλλήλων του ΥΠΕΜ, διαβεβαιώνει ότι τελικά το προσωπικό του Ανταγωνισμού θα ασχολείται με επουσιώδεις και σπάνιες αρμοδιότητες του νομοσχεδίου. Συγκεκριμένα οι υπάλληλοι της Διευθύνσεως Ανταγωνισμού θα ασχολούνται με τις εξαιρετικές περιπτώσεις των ασφαλιστικών μέτρων, καθώς επίσης με εισηγήσεις προς τον κύριο Υπουργό, στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 4γ' παρ. 3, δηλαδή της εξαιρετικής περίπτωσης, κατά την οποία, ενώ η Επιτροπή Ανταγωνισμού θα είχε απαγορεύσει μία συγκέντρωση επιχειρήσεων, ο κύριος Υπουργός, μετά την εισήγηση της Διευθύνσεως Ανταγωνισμού, θα μπορεί να εγκρίνει τη συγκέντρωση, πράττοντας αντίθετα από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, επικαλούμενος, βέβαια, διάφορους λόγους.

Τι προσπαθείτε να κάνετε κύριε Υπουργέ; Οι υπάλληλοι της Διευθύνσεως

Ανταγωνισμού, οι οποίοι μέχρι σήμερα, έστω και με καθυστέρηση, χωρίς δική τους ευθύνη ασχολούνται με το σύνολο των υποθέσεων του Ανταγωνισμού, θα εργάζονται σε σπάνιες και εξαιρετικές περιπτώσεις; Αλλά, κύριε Υπουργέ, πώς μπορείτε να γνωρίζετε την ύπαρξη στο Υπουργείο Εμπορίου ικανών και έμπειρων υπαλλήλων, για στελέχωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, όταν τα διορισμένα υπηρεσιακά συμβούλια, ενεργώντας με κομματικά κριτήρια, προσπάθησαν πρόσφατα να αποκεφαλίσουν ικανά στελέχη και αναγκαστήκατε να αποβάλετε τις κρίσεις, μπροστά στην κατακραυγή των συνδικάτων του Υπουργείου, που οι περισσότεροι ανήκουν σε σας;

Αλλά,ας δούμε και πώς θα προσλάβετε τα 40 στελέχη της υπό ίδρυση Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Με ποιά κριτήρια, — Ποιά Προεδρικά Διατάγματα θα εκδίδετε, όπως ζητάτε να εκδοθούν; Όχι, κύριε Υπουργέ. Εμείς, σεβόμενοι τον εαυτό μας και τα χρήματα του ελληνικού λαού δεν θα σας εξουσιοδοτήσουμε για να προχωρήσετε σε νέες προσλήψεις. Χρησιμοποιείτε τον θεσμό της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, ως πρόσχημα, για να προχωρήσετε σε ανεξέλεγκτα νέες προσλήψεις "ημετέρων"?

Η υπό ίδρυση Διοικητική Αρχή συνιστά, κύριοι συνάδελφοι, να είναι ανεξάρτητη. Από τη διαφάνεια που εξασφαλίζει ένας ιδρυτικός νόμος που σέβεται το θεσμό της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, θα είναι εξαρτημένη

από τις επιθυμίες της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΜ, η οποία θα επιλέγει τον διευθυντή της και το προσωπικό της, θα καθορίζει τον τρόπο λειτουργίας της, μη εμπιστευόμενη σε αυτήν, ούτε την έκδοση κανονισμών λειτουργίας.

Θέλετε, κύριε Υπουργέ, να προσδώσετε διοικητική και οικονομική ανεξαρτησία στην Επιτροπή, όχι γιατί πιστεύετε στην ανεξαρτησία της διοικητικής αρχής, αλλά γιατί την χρησιμοποιείτε, όταν εσείς θέλετε, για την εξυπηρέτηση των δικών σας σκοπών. Διότι μία διοικητική ανεξάρτητη Αρχή, κανείς δεν θα είχε κύριε Υπουργέ, καμμία αντίρρηση, να δημιουργηθεί. Αλλά εσείς από τη μία μεριά λέτε ότι θέλετε ανεξάρτητη διοικητική Αρχή, αλλά την χρησιμοποιείτε όπου εσείς θέλετε και όποτε εσείς θέλετε. Δημιουργήστε, λοιπόν, μία πραγματικά ανεξάρτητη διοικητική Αρχή και εμείς θα σας πούμε "ναι". Με προϋποθέσεις όμως, να ξέρουμε ποιά θα είναι η υποδομή της, ποιά θα είναι η οικονομική της δομή, πού στεγάζεται, ποιά είναι η Επιτροπή αυτή επιτέλους. Ήξεις αφήξεις. Λίγο από το ένα σημείο, λίγο από την πρόταση νόμου που καταθέσαμε εμείς, λίγο από ό,τι παίρνετε από εδώ και προσπαθείτε να δημιουργήσετε μία Επιτροπή και να την βαφτίσετε ανεξάρτητη.

Με το νομοσχέδιο που συζητάμε υποβαθμίζετε το Υπουργείο Εμπορίου.

(ΡΑ)

Αποψιλώνετε τη διεύθυνση έρευνας που είναι το βασικότερο της αγοράς και του ανταγωνισμού. Εκσυγχρονισμός και αυτοτέλεια της ανεξαρτησίας, που επαγγέλεσθε δεν μπορεί να γίνει με τη δομή και τη λειτουργία, που πάτε να προσδώσετε. Άλλωστε, και από τις προηγούμενες Κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ τίποτε δεν προσθέσατε στην αντιμονοπωλιακή νομοθεσία, αλλά αντίθετα η συνεισφορά σας ήταν μηδενική.

Κύριοι συνάδελφοι, όπως θα αποδείξουμε στην κατ'άρθρον συζήτηση, προτείνει την ίδρυση μιας αρχής στο χώρο του ανταγωνισμού σε μια στιγμή που όλα προβλήματα στο χώρο της αγοράς επιδεινώνονται και η οικονομία βρίσκεται σε τέλμα. Η δημιουργία μιας αρχής χωρίς σχεδιασμό, οργάνωση, οικονομική και διοικητική υποστήριξη αποτελεί πρόκληση για τον Έλληνα φορολογούμενο, ο οποίος θα υποχρεωθεί να πληρώσει τις νέες ρουσφετολογικές προσλήψεις για τη στελέχωση αυτής της αρχής.

Κύριε Υπουργέ, εμείς σταθμίζοντας όλα αυτά, που προανέφερα θα καταψηφίσουμε επί της αρχής το νομοσχέδιο και δεν θα συμπράξουμε στη δημιουργία μιας αρχής, η οποία θα πολλαπλασιάσει τα προβλήματα της αγοράς, αντί να τα επιλύσει. Άλλωστε, οι επισημάνσεις, που έγιναν απ' όλα τα Κόμματα, όπως προανέφερα στην εισήγησή μου, είναι ότι σήμερα αντιμετωπίζουμε τεράστια προβλήματα στην αγορά και εκεί επάνω πρέπει να

δώσουμε ένα μεγάλο βάρος για να μπορέσουμε να βοηθήσουμε και να δημιουργήσουμε τον μηχανισμό εκείνον που πραγματικά θα βοηθήσει στον ανταγωνισμό.

Σήμερα και η τροπολογία αυτή που κατέθεσαν οι συνάδελφοι της Συμπολίτευσης, αλλά και όλοι όσοι έχουμε αντιληφθεί το σοβαρό πρόβλημα των μεγάλων ανεξέλεγκτων επιχειρήσεων, διότι ο ανταγωνισμός, όπως σας προανέφερα και όπως διαπιστώνεται μέσα από το νομοσχέδιο, δεν έχει εκείνες τις ασφαλιστικές δικλίδες, για να είναι ο πραγματικά σωστός ανταγωνισμός, εκείνος που θα προστατεύσει την ελληνική οικονομία, την ελληνική παραγωγή, από τα μεγάλα μονοπώλια, τα οποία με τρόπους τους οποίους δεν μπορούμε να εξασφαλίσουμε, προσπαθούμε να δημιουργήσουμε.

Γι' αυτό, όπως σας είπα, εμείς θα καταψηφίσουμε το νομοσχέδιο αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Εισηγητής της Πολιτικής 'Ανοιξης, κ. Χατζηδημητρίου, έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κύριοι συνάδελφοι, απρόοπτο κώλυμα στο πρόσωπο του Εισηγητού του Κόμματός μας, το οποίο μου γνωστοποιήθηκε προ ολίγων ωρών, με υποχρεώνει να υποστώ το βάρος της παρουσίασης της θέσης της Πολιτικής 'Ανοιξης στο παρόν νομοσχέδιο. Θα ζητήσω τη συμπάθειά σας και την κατανόησή σας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΙΟΠΑΝΟΣ: Είναι δεδομένη.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Την έχετε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κατέβαλα μια προσπάθεια ενημέρωσης, ώστε να μπορέσω να ανταποκριθώ στο καθήκον μου....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Αυτό είναι από τα ευχάριστα βάρη, κύριε συνάδελφε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κύριοι συνάδελφοι, οικονομία της αγοράς, ή οικονομία προγραμματισμένη;

Αυτό ήταν ένα ερώτημα κεφαλαιώδους σημασίας, το οποίο όχι μόνο ταλάνισε πολιτικά και οικονομικά την υφήλιο, αλλά έγινε και αιτία ιστορικών εξελίξεων, οι οποίες σημάδεψαν την πορεία, ή τμήμα της πορείας, της ανθρωπότητας.

Το ερώτημα αυτό απαντήθηκε από τις ιστορικές εξελίξεις. Τελικά, επεκράτησε η οικονομία της αγοράς. Σήμερα δεν έχουμε πλέον οι άνθρωποι το ερώτημα μέσα σε ποιο σύστημα οικονομικό¹ πρέπει να δραστηριοποιηθούμε, για να επιδιώξουμε την ανέλιξή μας από απόψεως κτήσεως υλικών αγαθών. Μέσα όμως σ' αυτό που λέγεται οικονομία της αγοράς, θα έλεγα, ότι το μόνο εργαλείο, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα ιδιαίτερα στις μάζες να γευθούν

109

02AK 4/2 Σφος ΠΑΠΑΓΡΗΓΟ Δφος ΚΟΥΝΕΛΗ 07.02.1995 BB0207PA

κάποιους γλυκείς καρπούς της οικονομικής τους προσπάθειας, είναι η ύπαρξη ενός υγειούς ανταγωνισμού μεταξύ αυτών, οι οποίοι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα.

(2 SX)

Ελλείψει ανταγωνισμού; Όταν σε μία οικονομία ελεύθερης αγοράς δεν λειτουργεί σωστά ο ανταγωνισμός, τότε τόσο οι δυνάμεις της παραγωγής, όσο και αυτό που εκφράζεται με τον όρο "κατανάλωση", υποτάσσονται σ' αυτή την ακατάσχετη τάση του κεφαλαίου να αυξάνει διαρκώς τα κέρδη του.

Σήμερα η ανθρωπότητα ζει -είναι γεγονός- την επίθεση της ελεύθερης επιχείρησης. Τίθενται ερωτήματα κατά πόσο το κράτος πρέπει να παίζει ρόλο στην οικονομία, εάν θα πρέπει να παρεμβαίνει στην οικονομία και μέχρι πού. Θα έλεγα, ότι η εξέλιξη στρέφεται υπέρ του κεφαλαίου, προς στιγμήν και σε βάρος των μέτρων κοινωνικής προστασίας των ευρέων μαζών, οι οποίες καταναλίσκουν και την πληθώρα των αγαθών.

Σίγορα, δεν καταστάλαξε η ανθρωπότητα στην κοίτη την οποία θα ακολουθήσει μετά τις ιστορικές εξελίξεις, τις οποίες προανέφερα και οι οποίες σημαδεύουν, επίσης, την πορεία της ανθρωπότητας.

Βρισκόμαστε σ' ένα νέο γίγνεσθαι. Η Ελλάδα, όμως, βρίσκεται και σ' ένα άλλο γίγνεσθαι. Πέρα του ότι παρακολουθούμε, αποτελούμε μέρος της παγκόσμιας αυτής πορείας, είμαστε και μέρος ενός μερικότερου, μικρότερου συνόλου, του συνόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου επίσης σημειώνονται εξελίξεις στην δραστηριοποίηση των παραγόντων της παραγωγής και διακίνησης των αγαθών, οι οποίες δεν αφήνουν ανεπηρέαστο τον ελλαδικό

χώρο.

Θα έλεγα, ότι η πρώτη εικόνα, την οποία έχουμε, αυτής της ραγδαίας μεταβολής στη λειτουργία της αγοράς μέσα στο καπιταλιστικό πλαίσιο στο οποίο ζεί η Ελλάδα, — που ζεί ο καθημερινός άνθρωπος στην καθημερινή του ζωή, είναι τα πολυκαταστήματα τροφίμων.

Μέχρι πριν από 4-5 χρόνια, γνωρίζαμε όλοι κάποια μπακάλικα, έστω μεγάλα, της γειτονιάς μας. Σήμερα πλέον μιλάμε για μεγαθήρια, τα οποία απασχολούν εκατοντάδες προσωπικό, παρέχουν ~~χιλιάδες~~ χιλιάδων ειδών προϊόντα. Και ακούστηκε προ ολίγου και από του Βήματος αυτού, ^{δω}φθάσαμε στο σημείο να ζητείται από παρόμοια εταιρία, η ίδρυση καταστήματος 28.000 τ.μ. Αυτό σημαίνει ότι εισάγονται κεφάλαια ^{και} δραστηριοποιούνται επιχειρηματίες οι οποίοι διαθέτουν τα κεφάλαια, να κυριαρχήσουν ή να ελέγξουν ένα μεγάλο κομμάτι της αγοράς. Και όταν βέβαια βρεθούν σ' αυτή την κατάσταση, τότε θα επιβάλουν και τους δικούς τους εμπορικούς όρους, όχι μόνο στον ανώνυμο καταναλωτή, στον εργάτη, στον βιοπαλαιστή, ο οποίος θα πάει να καταθέσει τον οβολό του για να μπορέσει να αγοράσει τα αναγκαία προς το ζείν, αλλά και σ' αυτόν τον μικροπαραγωγό, προμηθευτή του γίγαντα πλέον, ο οποίος δραστηριοποιείται στην αγορά.

Πολλαπλό, λοιπόν, το πρόβλημα. Μπορεί να αποδειχθεί καταστροφικό και

για την ανανέωση της παραγωγικής βάσης της χώρας, την ώρα που μπορούν να καταδικαστούν ολόκληρες παραγωγικές διαδικασίες, ακριβώς λόγω της επικυριαρχίας αυτού του γιγαντιαίου εμπορίου, όσο φυσικά γόπως είπα και ο καταναλωτής.

Κύριοι συνάδελφοι, άκουσα προηγουμένως τον εισηγητή του κόμματος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να κατηγορεί τον νόμο. Σε πολλά έχει δίκιο και σε πολλά η άποψή μας είναι ότι έχει άδικο. Θέλω, όμως, να θέσουμε όλοι στην Αίθουσα αυτή το ερώτημα προς τον εαυτό μας, προς το Σώμα της Βουλής των Ελλήνων: Μέχρι σήμερα το νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο υπήρχε, μπόρεσε να δώσει λύσεις, να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αυτό της αποκατάστασης υγιούς ανταγωνισμού στα πλαίσια μιας καπιταλιστικής οικονομίας, όπως είναι η ελληνική;

Οι επαίοντες και μη, έχουμε την αίσθηση και γνωρίζουμε, ότι αυτό το οποίο πράγματι έλαμψε δια της απουσίας του από τη λειτουργία των κανόνων της αγοράς στην ελληνική κοινωνία, ήταν η ύπαρξη υγιούς ανταγωνισμού ή μηχανισμού ελέγχου του αν υπάρχει υγιής ανταγωνισμός.

Αυτή, λοιπόν, η δραμτική κατάσταση, η οποία εξελίσσεται στη χώρα μας ιδιαίτερα σήμερα στον τομέα των τροφίμων με αδυναμία, όπως εκ των πραγμάτων φαίνεται να ελεγχθεί από τους υπάρχοντες μηχανισμούς, καθιστά

113

02PA 4/2 Σφος ΣΟΥΣΤΑ Δφος ΧΑΤΖΗΑΝΔ 07.02.1995 BC0207SX

αναγκαία και συνεπώς επαινεί την προσπάθεια του κυρίου Υπουργού να εισάγει νέους θεσμούς, νέες ρυθμίσεις, νέα μέτρα, για να μπορέσουμε, ή τουλάχιστον να επιχειρήσουμε, να ελέγξουμε το κύμα αυτό, το οποίο οδηγεί σε ολιγοπωλιακές καταστάσεις ή σε καταστάσεις, όπου χωρίς να υπάρχει ολιγοπώλιο ή μονοπώλιο θα υπάρχει δεσπόζουσα θέση ή ακόμη και εναρμονισμένες πρακτικές, κύριε Υπουργέ.

(ΤΡ)

Και δεν αναφέρομαι μόνο στο θέμα των τροφίμων. Αναφέρομαι σε ένα κλασικό θέμα, το οποίο μαστίζει 70.000 ελληνικές οικογένειες, ^{κ.σ.} το οποίο δυο φορές έφερα στη Βουλή. Πέντε οικογένειες καπνεμπόρων προχώρησαν σε εναρμονισμένες πρακτικές και δίνουν για την αυτή ποιότητα καπνών, την αυτή ακριβώς τιμή χωρίς μισή δραχμή παραπάνω. Και θέτω το ερώτημα προς την άλλη πλευρά: Πού είναι οι θεσμοί, οι νόμοι και οι διαδικασίες, για να προστατευθούν οι καπνοπαραγωγοί από πέντε δισεκατομμυριούχους που συζητήσαν μεταξύ τους; Πού είναι ο νόμος; Πού είναι οι διαδικασίες, οι θεσμοί για να προστατεύσουν αυτό το δίκτυο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων διανομής αγαθών στη χώρα μας, το οποίο σήμερα απειλείται -απειλούνταν και χθες επί προηγούμενης κυβερνήσεως- από την εισβολή του γιγαντισμού στον τομέα διακίνησης και πώλησης των αγαθών;

Υπήρχε, κύριοι συνάδελφοι, πρόβλημα. Το πρόβλημα λύνεται όμως με το νομοθέτημα, το οποίο φέρνει ο κ. Υπουργός; Θα έλεγα κατ' αρχάς, ότι το νομοσχέδιο που συζητούμε έμεινε μόνο στο θέμα της συγκέντρωσης κεφαλαίων. Είναι ίσως κεφαλαιώδες η συγκέντρωση των κεφαλαίων, η συνένωση των επιχειρήσεων για την ύπαρξη ανταγωνισμού, πλην όμως θα έλεγα, ότι μου δημιουργήθηκε η εντύπωση μιας μονομέρειας στην αντιμετώπιση του ευρύτατου αυτού προβλήματος.

Κατ' αρχάς, συμφωνούμε με την ίδρυση μιας ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, η οποία θα έχει την διοικητική ~~τας υπηρεσιών~~ και την οικονομική της αυτοτέλεια. Γιατί ο νόμος μέσα προβλέπει, ότι στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εμπορίου θα υπάρχει ειδικό κονδύλιο, το οποίο θα προορίζεται για να καλύπτει τις λειτουργικές δαπάνες αυτής της υπηρεσίας. Μάλιστα, το Λογιστήριο του Κράτους με την έκθεσή του μας πληροφορεί, ότι είναι περίπου 170 εκατ. δραχμές η ετήσια δαπάνη λειτουργίας αυτού του οργανισμού.

Ενόψει του σκοπού του οποίου επιδιώκεται, θα έλεγα ότι δεν είναι μεγάλο το ποσό, αρκεί να αποδώσει η όλη αυτή διαδικασία.

Όμως κ. Υπουργέ, κάνετε ένα νόμο, θεσπίζετε κάποιες διατάξεις, βάζετε κάποια όρια! Δεν μπορεί να υπερβεί το 10% του κύκλου εργασιών της αγοράς ή το 25% κ.λπ. ~~και~~ όταν υπάρξουν υπερβάσεις και γίνει έλεγχος, είτε προληπτικός, είτε κατασταλτικός, επιβάλλονται κυρώσεις. Υπάρχει όμως, ένα άρθρο το οποίο, εμένα τουλάχιστον, από τη μελέτη που πρόλαβα να κάνω, ειλικρινά κλόνισε την εμπιστοσύνη μου, κατά το πόσο επιδιώκετε αποτελεσματικό έλεγχο των επιχειρηματιών και εξασφάλιση υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά. Έχω το σχέδιό σας και είναι το άρθρο 2 για τη συγκέντρωση επιχειρήσεων, στην παράγραφο 4. Δηλαδή, βάσει του σχεδίου είναι η σελίδα 54. Λέτε εδώ κ. Υπουργέ "σε περίπτωση που έχει ήδη

116

02SX 3/2 Σφος ΤΡΑΧΑΝΑ Δφος ΤΣΑΚΑΝΙΚ 07.02.1995 BD0207TR

πραγματοποιηθεί η συγκέντρωση, κατά παράβαση των διατάξεων ή αποφάσεων που απαγορεύουν την πραγματοποίησή της" -δηλαδή, θεωρείτε, ότι συνενώνονται επιχειρήσεις που κυριαρχούν στην αγορά και εξαφανίζουν τον ανταγωνισμό - "η Επιτροπή ανταγωνισμού μπορεί" -προσέξτε κύριοι συνάδελφοι αυτό, λέει μπορεί, όχι υποχρεούται, όχι βγάζει απόφαση- "να διατάξει μια απόφαση βάσει των άρθρων τάδε, τάδε, το διαχωρισμό των επιχειρήσεων".

Κύριε Υπουργέ, μήπως δημιουργήθηκαν πλέον τέτοιες επιχειρήσεις στην Ελλάδα, οι οποίες ελέγχουν την αγορά και εκφράζουν μεγάλα οικονομικά συμφέροντα, πίσω από τα οποία μπορούν να κρύβονται ακόμα και κυβερνήσεις και δεν τολμάτε να τως βάλετε χέρι;

(2ΤΑ)

Κάνετε ένα νόμο και λέτε ότι αυτός ο νόμος πρέπει να γίνει σεβαστός από τους επιχειρηματίες, που δραστηριοποιούνται στον Ελλαδικό χώρο. Λέτε, όμως, επίσης ότι, όποιος τον παραβαίνει, ας μην ανησυχεί, διότι μπορεί τελικά και να μείνει ατιμώρητος. Είναι σοβαρότατο το θέμα. Αν δεν αλλάξετε αυτή τη διάταξη, την οποία ορθώς αντιλήφθηκα -εκτός αν βρίσκομαι σε πλάνη λόγω της ταχύτητας με την οποία μελέτησα το θέμα- γελοιοποιείτε το θέμα στα μάτια του κάθε πλούσιου, τού κάθε δισεκατομμυριούχου.

Μία άλλη παρατήρηση που θα ήθελα να κάνω αφορά τη διάρκεια της επιτροπής. Είπαμε ότι με την επιτροπή συμφωνούμε. Οι θεσμοί που υπήρχαν μέχρι σήμερα, περί προστασίας του ανταγωνισμού και τα όργανα που δραστηριοποιούνταν, ήταν μόνο στα χαρτιά, δεν προσέφεραν έργο στον Ελληνικό Λαό και αφού δεν προσέφεραν εν τη πράξει έργο, η όποια θεωρητική τους ωραιοποίηση είναι περιττή για τους πολιτικούς.

Θα αναφερθώ τώρα στην τριετή θητεία. Μάθαμε οι Έλληνες να μην μπορούμε να ζούμε με τον συνέλληνά μας, όταν αυτός έχει διαφορετικές ιδέες. Η Πολιτική Άνοιξη έκανε διακηρύξεις και για άλλα θέματα. Η θητεία αυτών των οργάνων, τα οποία παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην κοινωνία, πρέπει να αποχωριστεί πλέον από την ταμπέλα του κομματικού, να είναι αποδεκτός και από σας και από μας και από όλους. Γιατί να είναι τριετής η

θητεία; Αυτή η επιτροπή θα αναλάβει και μόλις θα προσανατολιστεί και θα λάβει γνώση για το πού πάσχει η ελληνική αγορά, πού μπορούν να γίνουν παραβιάσεις, πού μπορεί να γίνει προληπτικός έλεγχος, για να γρηγορεί το κράτος, ώστε να προλάβει ολιγοπωλιακές καταστάσεις, θα φύγει και θα έλθουν άλλοι.

Κύριε Υπουργέ, τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν πενταετή θητεία. Αυτό έχει μέσα του το σπέρμα του υπερκομματισμού και επιπλέον, αυτή η παρατεταμένη χρονικά παραμονή θα δώσει τη δυνατότητα της καλύτερης γνώσης και αποτελεσματικότερης αντιμετώπισης των προβλημάτων του ανταγωνισμού.

Στην σελίδα 60 παρ. 8, ουσιαστικά καθιερώνεται "πόθεν έσχες". Σας λέμε "εύγε", διότι παίζονται δισεκατομμύρια σ' αυτή την επιτροπή. Οι άνθρωποι που θα αποφασίζουν για το αν θα συγχωνευθεί ή δεν θα συγχωνευθεί μία εταιρεία με μία άλλη, που θα κάνουν δεκάδες δισ. τζίρο το χρόνο δεν μπορούν να είναι ανέλεγκτοι, όσον αφορά την πορεία των προσωπικών τους οικονομικών στοιχείων. Καταλαβαίνετε ότι, αν έχουμε συγχωνεύσεις της τάξης των 200 δισ., δεν είναι δύσκολο ένας υπάλληλος, όσο έντιμος και αν είναι, βλέποντας ένα ματσάκι 200 εκατ. δραχμών, αντί να πει "όχι", να πει "ναι" και να τελειώνει η ιστορία. Πολύ ορθά το θεσμοθετήσατε. Αυτή είναι μία δικλείδα ασφαλείας.